FINANŠU NOZARES ASOCIĀCIJA

Doma laukums 8A-6, Rīga, LV-1050
Reģ. Nr. 40008002175
Tālrunis: 67284528
info@financelatvia.eu
www.financelatvia.eu

RĪGĀ

2021. gada 22. martā

8 padomi, kā neuzķerties uz finanšu krāpnieku ēsmām

Finanšu krāpnieki pēdējā gada laikā arvien aktīvāk izmanto visdažādākos veidus, lai iegūtu iedzīvotāju banku kontu piekļuves datus un izkrāptu naudu. Viņi zvana, raksta un ielaužas mūsu ikdienā ar skaidru plānu – pārsteigt nesagatavotus, izmantot apmulsumu un iegūt naudu vai personas datus. Tāpēc Finanšu nozares asociācija ir apkopojusi 8 būtiskākos padomus, kā neuzķerties uz krāpnieku ēsmām.

1. **Neizpaudiet bankas paroli un Smart-ID kodus, lai cik uzstājīgi tos arī neprasītu. Neievadiet kodus, ja vien pats neesat uzsācis darbību, kuras apstiprināšanai tie ir nepieciešami. Šī informācija sargā jūsu naudu un identitāti digitālajā vidē!** *"Šobrīd aktivizējušies krāpnieki, kas zvana un lūdz nosaukt bankas kartes un internetbankas datus, bieži vien uzdodoties par kādas bankas vai Smart-ID pārstāvi. Viņi izmanto tādas tehnoloģijas, ar kuru palīdzību var noviltot ekrānā redzamo tālruņa numuru vai uzņēmuma nosaukumu kā zvanītāju. Tādēļ ikvienam ir jābūt uzmanīgam un jāatceras svarīgākais kritērijs, kā uztvert šādus zvanus: banka nekad jums pati nezvanīs, lai noskaidrotu jūsu norēķinu kartes datus, internetbankas lietotāja numuru vai lūgtu ievadīt Smart-ID kodus,"* stāsta **Vadims Frolovs, Swedbank Klientu servisa pārvaldes vadītājs**.

2. **Nepakļaujieties steigai, agresijai un citiem krāpnieku psiholoģiskiem paņēmieniem!** Šādos gadījumos nekavējoties pārtrauciet sarunu. Vienmēr esiet uzmanīgi, atbildot uz nezināmu zvanītāju zvaniem.

3. **Ja saruna vai piedāvājums izklausās aizdomīgi un rada šaubas, pārtrauciet sarunu un zvaniet savai bankai uz tās oficiālo tālruņa numuru.** Izskaidrojiet situāciju bankas darbiniekam, un viņš pateiks, vai zvans bija krāpšanas mēģinājums, un paskaidros, kā rīkoties. Piemēram, viens no aizdomīgiem rādītājiem ir, ka zvanītājs **nerunā latviešu valodā**, lai gan stādās priekšā kā **Latvijā pārstāvētas organizācijas vai iestādes darbinieks.**

4. **Ja saņemiet negaidītu e-pastu, pārliecinieties, kurš ir tā patiesais sūtītājs.** Nereti sākotnēji rādās, ka ziņa ir no bankas, taču, pārliecinoties, kas slēpjas zem <adreses>, redzam, ka tā ir viltota. *"Bieži izmantota krāpnieku ēsma ir aicinājums atjaunot savus datus. Šīs shēmas mērķis ir pārliecināt dalīties ar vērtīgu informāciju, piemēram, bankas kartes datiem, lai it kā apstiprinātu identitāti un atjaunotu informāciju. Šādi e-pasti ir veidoti tā, lai radītu iespaidu, ka sūtīti no iestādes, kurai uzticaties (bankas, Valsts ieņēmumu dienesta u.c.). Tāpēc vienmēr jāpārbauda, vai sūtītāja e-pasta adrese atbilst iestādei, no kuras, šķietami, sūtīta vēstule, vai tajā nav iesprucis kāds lieks cipars vai burts. Līdzīgi jārīkojas ar e-pastā ietvertajām saitēm uz tīmekļa vietnēm. Jāpārbauda, vai tām ir saistība ar iestādi, kuras vārdā sūtīta vēstule. Ja e-pasts šķiet aizdomīgs, izdzēsiet to un ziņojiet par krāpšanas mēģinājumu. Izvairieties atvērt aizdomīgus failus, jo pat antivīrusa programmas bieži vien nespēj identificēt jaunu ļaundabīgu saturu,"* norāda **Oskars Blumbergs, "SEB bankas" informācijas drošības vadītājs.**

5. **Izpētiet pievienoto interneta saiti, pirms uz tās klikšķiniet.** Nespiediet uz e-pastā vai īsziņā norādītās interneta saites, ja neuzticaties sūtītājam! "*Atcerieties, ka banka nekad nesūtīs internetbankas saiti SMS veidā. Tāpat, ievadot pieejas kodus internetbankā, jāpievērš uzmanība mājas lapas adresei. Piemēram, ja tā nav* <>.seb.lv, <>.*swedbank.lv vai cita jūsu bankas oficiālā mājas lapas adrese, šādā lapā pieejas kodus ievadīt nedrīkst,*" akcentē **Oskars Blumbergs.**

6. **Ja piedāvā investīcijas ar 0 risku un milzu peļņu, tā ir krāpnieku ēsma. Ne velti saka – par brīvu ir tikai siers peļu slazdā. Jo lielāku peļņu sola, jo lielāki ir iespējamie zaudējumi. Vienkāršs veids, kā pārliecināties par piedāvājuma patiesumu, ir meklēt** informāciju *Google* par attiecīgo uzņēmumu un investīcijām. "*Noteikti iesaku apskatīties Latvijas Finanšu un tirgus kapitāla mājas lapā, kur var atrast licencētus investīciju pakalpojumu sniedzējus*," saka Vadims Frolovs.

7. **Regulāri pārbaudiet izejošos maksājumus no sava konta!** Uzstādiet ienākošus paziņojumus par izmaiņām kontā vai pārbaudiet konta pārskatu pēc iespējas bieži, lai ātrāk pamanītu aizdomīgus darījumus. Tā jūs nevarēs pārsteigt ar maldinošām ziņām par darbībām kontā, jo būsiet labi informēts.

8. **Neatsaucieties aicinājumiem instalēt programmatūru savās viedierīcēs.**
Banku vai investīciju uzņēmumu darbinieki **nekad neaicinās instalēt papildu programmatūru jūsu viedierīcēs**, lai palīdzētu veikt ieguldījumus. Ar tām krāpnieki iegūst piekļuvi ierīcei un izkrāpj naudu.

Un tomēr, ja gadās pakļauties spiedienam un pieļaujat iespēju, ka esat izpaudis savus internetbankas datus krāpniekam, nekavējoties vērsieties bankā! Vienmēr ziņojiet arī policijai par iespējamajiem krāpšanas gadījumiem, pat tad, ja neesat kļuvis par krāpnieku upuri! Ja esat apkrāpts, iesniedziet iesniegumu tuvākajā Valsts policijas iecirknī vai elektroniski portālā Latvija.lv. Brīdinājumu par dažādām aizdomīgām darbībām interneta vidē sūtiet izskatīšanai policijai mobilajā aplikācijā Mana Drošība.

Papildu informācija:
Sabīne Spurķe
E-pasts: sabine.spurke@financelatvia.eu
T. +371 20604166
Komunikācijas vadītāja Finanšu nozares asociācija